Unu

D E N U N Ţ

Acest al cincizecilea număr încuie sertarul anului cinci.

Unu a pornit ca un izvor, fără să-şi bănuiască itinerarul, dar cu siguranţa obstacolelor prin care va trebui să-şi sape tunele şi cu precizia ca undeva îl aşteaptă oceanul care îl va înapoia cerului.

Primul număr a avut patru autentici cititori, numărul de faţă e aşteptat de cinci sute. Intr'o ţară eminamente agricolă, am cîştigat derbyul poemului. *Nu l'am vrut.*[1]

Pseudo-poeţi — pentru ale căror elucubraţii oferite graţios, coloanele acestea au întors cu greaţă spatele — ne-au invectivat în revistele în cari sub aceiaş semnătură pastişau ‹subconştient?› stilul poemului publicat aici. *Ne-a amuzat.*

Au început să ne viziteze tineri cu buzunarele doldora de pagini caligrafiate, să ni le citiască şi să ne ceară sfaturi. Fiindcă nu le ştiam nici vom şti da, fiindcă reţete de poem nu trebuiesc ordonanţate, atare vizite *ne-au durut.*

Nu facem acum un bilanţ. Nici o singură dată n'am avut coloane „de închiriat". De cîteva ori, măselariţa aciuiată prin surprindere a cercat să strangulleze viţa. A fost repede svîrlită cu cleştele scîrbei la imondice. Şi neghina de adevăr s'a cernut cu fiecare număr nou apărut.

Dar sîntem surprinşi: *Unu* e la uşa anului şase. Şi pentru ca să rămîie tînăr, **îl asasinăm** azi, înainte de a începe şcoala primară

Şi gîndul ne duce în urmă, la cele cîteva frunze căzute în răzleţe numere, intitulate uniform „Deschidere" şi iscălite A. Zaremba. Poetul care s'a născut la nouăsprezece ani şi a murit la douăzeci. Curînd poemele lui vor închide o plachetă.

Apoi la Moldov, prietenul preţuit cu care am creiat *Unu* şi pe care azi mai mult decît eri, munca de hamal conştiincios al întreprinderii unde e salariat, îl opreşte să ţină condeiul între degete pentru a scrie altceva decît facturi şi bonuri de cassă. E primul rînd ce se scrie asupra lui Moldov, în *Unu*.

Editura Unu rămîne şi va tipări bimestrial cărţi cu poemele, proza şi desenul celor cari formează şi continuă grupul, precum şi un caet antologie, anual.

Oricine eşti
Dacă te vei rătăci prin nesfîrşiturile
de pampas ale poemului
Ne vom întîlni.

saşa **pană.**

---

1) On vous a dit qu'il était beau de remporter la victoire ?
Je vous dis aussi qu'il est beau de succomber, les batailles sont perdues dans la même esprit qu'elles sont gagnées (Walt Whitman)

Vor apare în Editura *UNU* bimestrial pentru anul 1933, cărţile
Deschidere poeme de A. Zaremba.
Cuvîntul Talisman poeme de Saşa Pană
Poemul invectivă de Geo Bogza
Captarea subconştientului poem de Geo Bogza.
Balade de artizani de Stephan Roll.
Maiakowsky traduceri de Mihail Werner.
Sadismul Adevăru ui eseuri de Saşa Pană.
Sens Unic poeme de Mihail Werner.
Clar de minte clar demenţă poeme de I. Wiltner,

ultim

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SINGE CALD

Peluciei

Ne rămîne din inimi un felinar stins
Şi din mările albastre chinina apei

Deschise braţele au pornit zborul spre orizont
Degetele erau obeliscuri de jar
Chemarea venia înlănţuită cu fulgerele
Oasele zîngăniau alarma

Astfel cuvintele au crescut constelaţii
Panourile cu minuni se adeveresc din scrum
Se plimbă gîndul treaz fantomatic
Printre insomniile otrăvite în propriul lor puroi
Fruntea proptită în metal cerşeşte răcoarea teraselor
noaptea
Şi din recipientul tăcerii în putrefacţie
Se deslueşesc lumini din ce în ce mai transparente.

ROBINSON CRUSOÉ

Genunchii se vor izbi în grezie
Prin pupile soarele va intra în mărime naturală
Ca o panteră Un ev scos din scutice
Şi svîrlit în apa clocotită a destinului
Te asigur o barcă te va trece ca pe frunză
Pînă la mărul domnesc în care vei vermina
In jur arborii vor zbura spre cer
Zgomotele vor mesteca oglinzile cascadelor
Nuferii vor aprinde lumini de bal prin
Parcul cu colonade impudice

Dar comutatorul roţii dinţate e în degetul
Mic al poemului.

INSULA ŞERPILOR

Nu e legenda crescută în uzina timpului
Fruntea se răreşte ca un parfum
Din mocirlă creşte lujerul pur al tîrfei
Trupul în semilună şi glasul parfum

Chemare cenuşie lîngă profilul veşted
Genunchii roşi de corbi şi inaniţii
Un scrîsnet de osmoză nălucă-scorpion
Cu braţul epileptic buboaie şi ambiţii

Coapse pregătite pentru răscoliri de flaut
Mînjită de pecingine rumeneala de roze
Degetele lor scormonesc inutil ruina inimii
Trec miresele în mimoze.

saşa **pană**

Geo Bogza a fost judecat la 28 Noembrie în faţa Tribunalului Ilfov, secţia I civilo-corecţională. Au desvoltat ample pledoarii d-nii avocaţi Ionel Jianu şi Eliade Blumenfeld.

Tribunalul l'a condamnat să publice volumul *„Poemul invectivă"*.

La 18 Februarie 1933 va avea loc vernisajul lui Jean David în sala *„Haséfer"* din strada Eugen Carada 7.

PREFAŢA LA UN ROMAN DE DRAGOSTE

IACE BE KOHAM

Tu mi-ai fost scrisă mie
nu sufletului, nu tristeţei mele
ci adevăratului eu, puternic fără nici un pic de milă

Privesc trupul tău fraged de fată tînără
şi o furtună de gînduri înfernale se deslănţuie în mine
ştiu tot ce trebuie să fac
aceia ce mi-am pus în gînd are să se întîmple
fiinţa ta plăpîndă a fost scrisă puternicului din mine
şi sînt atîţia ani de cînd tot te aştept să-mi cazi în
ghiare

Joc singur noaptea şi cînt
şi ca pe o armată iubită îmi inspectez superba erecţie
ea va trece prin pulpele tale suave şi va lăsa urme
de nedescris

Şi sînt de pe acuma fericit
atîtea nopţi de febră, de chinuri şi delir
atîtea buboaie purulente ale sufletului
se vor sparge şi vor curge în tine odată cu prima
ejaculare

geo **bogza**

SENS UNIC

camaraziior mei

Deschiderea mea ca un arc
Pentru drumurile de sub paşii mei,
Ca nişte flori de ciudă şi de fiere.
Imanenţa infamiilor diurne
Stăpâneşte o revoltă neîncăpută
In pumnii încercuiţi de reticenţe.
Cerul este aşa — şi marea neîncepută
Pămîntul e'n program şi sîngele în zdrenţe,
Voinţa o baricadă spre arca liberării,
Cavalcade de înfrîngeri au poposit pe stânci
Cu piscul spre bolta de mîini.
Reptile trecute'n oameni căzuţi pe brînci
In pământ şi sânge au lins numai stăpîni.
Toate începuturile put de nesiguranţă,
Toate declanşările s'au oprit aici,
Toate entuziasmele s'au destins aici,
Făceţi-mi loc în sânge, în carnea,
In prietenia şi dragostea mea
Pentru voi, cari locuiţi la acelaş
Etaj al revoltei ca şi mine,
Pentru voi cari n'aţi trişat viaţa,
Pentru voi cari m'aţi iubit s'au m'aţi urît,
Înălţimea mea e lîngă umărul vostru necăjit
De unde plămînii mei s'au umflat
Pentru acest din urmă urlet:
Urăsc coexistenţa oamenilor,
Vreau să EXISTAŢI odată cu mine.

mihail **werner**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ILUMINĂRI (III)

Orbii se cutremurau
în ploaia ce străbătea ochii
spre cetatea gîndului închisă
Imi plăcea atât de mult să privesc
pletele lor verzi alunecînd halucinante sprin spaţii
şi agăţîndu-se
în aierul neliniştit de fulgere.

Mîinile lor căutau
trupurile ce nu se vedeau în lumina incandescentă
şi sexul lor ruinat
în care pasări aduceau flori
spre cuibul de foc

In ploaie
orbii alunecau printre zalele ciuruite
iar din crăpăturile pămîntului
mîini
se scuturau sub tălpile lor de azur.

La cetatea somnului
stelele depe umerii lor
băteau ca tot atîţia vulturi
în porţile visului
unde doriau să se prăvăliască
printre ierburi şi ape

Cînd luna s'a plecat spre lacul de chihlimbar
porţile deschise
au lăsat să pătrundă în cîmpiile visului
numai stelele
cu ochii orbilor
iluminaţi şi luminînd
în peisajul inedit şi imaculat.

i. wittner

STAMIL ÎN PUSTIU

Stamil a intrat într'un ospiciu din crepusculul poeziei. La fiecare dorinţă, zorile de sticlă îi dăruiesc cîte o eşarfă ruptă din curcubeul aurorei încrustate cu rouă. Se simte providenţial şi elexirul creaţiei îi circulă prin imaginaţie ca un torent sexual, debordînd mintea, inundînd meterezele unui ev ruginit.

Ca un melc, ca o năpîrcă din junglă aluneca pe suprafaţa orizontului nesîrşit, desfăşurîndu-i-se înainte panorama sublimei gîndiri. E cutremurat de aromă ce iese cu presiune din zăcămîntul singurătăţii, al pustiului de aier. Nu vede crenelurile negre ale pămîntului tixit de sperjuri: sub fiecare pleoapă o fată îl scormoneşte, frunze slăvesc lividitatea, îi încoronează tîmplele, o nimicesc. De sus, cu fiecare firimitură de cer, cade altă carte de nostalgie pe masa lui şi a ei. Şi rîd, amîndoi, vulgar ca la o revistă.

A deschis ferestrele şi uşile de grezie ale castelului feudal; un copac îşi mîngîie rădăcinile, pădurea se ascunde în cavou. Un sunet ar vrea să distrugă spaţiul, să creieze un idol; un sex să violeze abisul şi să scoată viaţă proaspătă. Marea îşi blestemă malurile şi valurile de spectru o compătimesc. Un vis refulat din metafizicul celulei îşi precipită polenul pe o petală din magica lui grădină Somnul, din cristale de negură narcotizează pînă la flacăra sub cenuşă a letargiei şi se crispează lespezi de bronz din fiecare comoară a spiritului.

Stamil se halucinează, furtuna îl înveleşte în pături de oglinzi, nisipul îi arde picioarele, e vesel că locuieşte în nervura unei stele şi gîndul licurici clipeşte argint. Un punct e o minune, e un deget în gură, e o tăcere a munţilor şi a soarelui, e un rubin. O frază este o lume, un zid de idei. un palat din basme, o destrămare a nevăzutului. Şi arterele tocului lucrează ca resorturi ale unui motor perfect. Pe suprafeţe de onix, la încrucişări de oceane, un şnur de cugetări îi depăşeşte eul, îi depăşeşte fiinţa matriculată cu acul ca într'un insectar. Aşezat pe colţul unui izvor cu ropote de spume, pe streaşina idealului din creştetul stîncilor, Stamil e malaxat de mizerie cronică, viaţa congelată în celula ttmpului. Sbiară spre bărăganele aride şi regretă naşterea cugetului, despărţirea de materia infectă. Priveşte fără rod, priveşte orb, ca un plop înţepenit tremurător în marginea lumii şi numai gangurile sufletului său luminate feeric aşteaptă paşii cuiva. De la marginea lui fără margini, pustiul se întinde ca o rîie

mihail sabini

„UNU" CUPRINSUL ANULUI V (1932)

POEME

BCU Cluj / Central University Library Cluj

aureliu BARANGA — Scîndura ta şi femeile palide Nr. 45.
geo BOGZA — Efebul Gherdap provoacă moartea batozei psihopate Nr. 47.
geo BOGZA — Prezentarea eroului legendar Nr. 47.
geo BOGZA — Poem Nr. 47.
geo BOGZA — Plecarea expediţiei polare Nr. 48.
geo BOGZA — Eseu Nr. 48.
geo BOGZA — La închisoarea de hoţi din Doftana Nr. 49
geo BOGZA — Poemul efebilor predestinaţi Nr. 49.
geo BOGZA — Poem petrolifer Nr. 49.
geo BOGZA — Prefaţă la un roman de dragoste Nr. 50
andré BRETON — Un bărbat şi o femeie complect albi (trad. de Saşa Pană) Nr. 47.
teodor CRISTEA — Receptacol Nr. 44.
teodor CRISTEA — Ecce homo Nr. 44
mihail DAN — Al 13-lea apostol (Maiacowski) Nr. 42
mihail DAN — Apusul lui Burluck (Maiacowski) Nr. 44
mihail DAN — Sevă Nr. 45.
mihail DAN — Piedestal Nr. 47.
mihail DAN — Simultan Nr. 48.
mihail DAN — Continuare Nr. 49.
mihail DAN — Ora H Nr. 49.
al. DIMITRIU-PĂUŞEŞTI — Daniil Sihastru (I) Nr. 44.
al. DIMITRIU-PĂUŞEŞTI — Variaţii asupra cîtorva împăraţi romani (Mathias Lübeck) Nr. 44.
al. DIMITRIU-PĂUŞEŞTI — Daniil Sihastru (II) Nr. 47.
paul ELUARD — Critique de la poésie Nr. 44.
paul ELUARD — Pe o noapte nouă (trad. de Saşa Pană) Nr. 47.
b. FONDANE — Ulysse Nr. 43.
b. FONDANE — Chanson Nr. 43.

b. FONDANE — Ulysse Nr. 44.
b. FONDANE — Veuillez prendre note Nr. 45.
raul IULIAN — Reîncarnări Nr. 42.
raul IULIAN — Prin acest arbore transparent Nr. 45.
mathias LÜBECK — Variaţii asupra cîtorva împăraţi romani (trad. Al. Dimitriu-Păuşeşti) Nr. 44.
MAIACOWSCKY — Al. 13-lea Apostol (trad. Mihail Dan) Nr. 42.
MAIACOWSCKY — Apusul lui Burluck (trad. Mihail Dan) Nr. 44.
saşa PANĂ — Va urma Nr. 47
saşa PANĂ — Această liană Nr. 47.
saşa PANĂ — Simultan Nr. 47.
saşa PANĂ — Cît cuprind ochii Nr. 47.
saşa PANĂ — Intrarea oprită Nr. 47.
saşa PANĂ — Alauita cea frumoasă Nr. 47.
saşa PANĂ — Visul este altceva Nr. 47.
saşa PANĂ — Cristal Nr. 47
saşa PANĂ — Pe o noapte nouă (Paul Eluard) Nr. 47.
saşa PANĂ — Un bărbat şi o femeie complect albi (André Breton) Nr. 47.
saşa PANĂ — Altceva Nr. 48.
saşa PANĂ — Numărul cîştigător Nr. 48.
saşa PANĂ — Sosirea miracolelor Nr. 48.
saşa PANĂ — 163 Nr. 48.
saşa PANĂ — Va fi odată Nr. 48.
saşa PANĂ — Respiraţie Nr. N9.
saşa PANĂ — Peisaj anticipat Nr. 49
saşa PANĂ — Sînge cald Nr. 50.
saşa PANĂ — Robinson Crusoe Nr. 50.
saşa PANĂ — Insula Şerpilor Nr. 50.
paul PĂUN — Epitaf pentru omul-bou Nr. 45.
miron RADU — Reveniri Nr. 45.
miron RADU — Sfânta fecioară de lemn Nr. 47.
miron RADU — Profil Nr. 47.
miron RADU — My Nr. 47.
miron RADU — Reveniri Nr. 48.
stephan ROLL — Discurs pentru un crepuscul Nr. 42.
stephan ROLL — Inaugurarea primăverii Nr. 43.
stephan ROLL — Paşi pe afară Nr. 45.
stephan ROLL — Primăvară Nr. 49.
mihail WERNER — Sens unic Nr. 50
i. WITTNER — Oamenii-paşi Nr. 47.
i. WITTNER — Liane Nr. 47.
i. WITTNER — Mitul izvoarelor Nr. 47.
i. WITTNER — Poem Nr. 48.
i. WITTNER — În palmă-mi umblă trupul tău Nr. 49.
i. WITTNER — Octombrie Nr. 49.
i. WITTNER. — Iluminări Nr. 50.

PROZĂ

aureliu BARANGA — Invitaţie la S. Perahim Nr. 44.
geo BOGZA — Trei fragmente în jurul unui articol din codul penal Nr. 49.
harry BRAUNER (comunicată de) — „U! U! U! U! U! Aici aşa!“ Nr. 46.
ion CĂLUGĂRU — Pasiflorina universitară Nr. 43.
filip CORSA — Note pentru o cameră albastră Nr. 42.
mihail DAN — Ucigaşul anecdotei Nr, 44.
mihail DAN — Eroul Necunoscut Nr. 46.
mihail DAN — Blanche Nr. 48.
gheorghe DINU — In 1931, pictura Nr. 42.
gheorghe DINU — Noua plastică română Nr. 43.
gheorghe DINU — Dialectică în diagonală Nr. 44.
gheorghe DINU — Moşii à la minut Nr. 46.
gheorghe DINU — Golful la lucru Nr. 48.
gheorghe DINU — Sugestii înaintea unui proces Nr. 49.
i. I. — Introducere într'nn itinerar Nr. 43.
raul IULIAN — In Dumineca aceia, te-am căutat Nr. 45.
gherasim LUCA — Cuvînt de deschidere la o expoziţie de pictură Nr. 44.
sesta PALS — Invitaţie la S. Perahim Nr. 44.
saşa PANĂ — Ovalul din fîntînă Nr. 42.
saşa PANĂ — Oglinda dindărătul frunţii Nr. 43.
saşa PANĂ — Nu vă plecaţi în afară Nr. 44.
saşa PANĂ — Evadări Nr. 44.
saşa PANĂ — Viaţa romanţată a lui Dumnezeu (fragment Nr. 45.
saşa PANĂ — Represalii Nr. 45.
saşa PANĂ — Motociclistul morţii Nr. 46.
saşa PANĂ — Viaţa de după moarte (I. Lautréamont) Nr. 48
saşa PANĂ — 24 ore la Geo Bogza Nr. 48.
saşa PANĂ — Viaţa de după moarte (II. Urmuz) Nr. 49.
saşa PANĂ — Denunţ Nr. 50.
paul PĂUN — Invitaţie la S. Perahim Nr. 44.
miron RADU — Angelus Nr. 45.
miron RADU — Reverenţă Nr. 46,
miron RADU — Deschidere Nr. 47.
miron RADU — Schimbarea la faţă a cuvîntului Nr. 48,
stephan ROLL — *„Omul de după uşă“* Nr. N2.
stephan ROLL — O carte şi o expoziţie (*„Viaţa romanţată a lui Dumnezeu“* ; S. Perahim) Nr. 45.
stephan ROLL — Represalii Nr. 45.
stephan ROLL — *„Act de prezenţă“* Nr. 46.
mihail SABINI — Stamil în pustiu Nr. 50.
i. WITTNER — Balul din vulcani Nr. 47.
i. WITTNER — Dincolo Nr. 48.

ACVARIUM

„UNU“ — CRONICE, NOTE, INVECTIVE, CAUTERIZĂRI, RECENZII, BIBLIOGRAFII, INFORMAŢII, Nr. 42–50

PLASTICA

victor BRAUNER — Desene Nr. 48.
jean DAVID — Desene Nr. 42, 43, 44.
marcel IANCU — Desene Nr. 43, 44, 45.
m. h. MAXY — Desene Nr. 49.
m. h. MAXY — Ulei Nr. 43.
MICHONZE — Ulei Nr. 42.
s. PERAHIM — Desene Nr. 45.
s. PERAHIM — Uleiuri Nr. 44, 45, 45, 49.
man RAY — Fotografie Nr. 44.
„UNU — Colaje Nr. 45.

unu anul V • Nr. 50 • decembrie 1932 • lei 3 • colecţia numerelor apărute lei 400 • str. Dogari 36 • Bucureşti 3.

Redactor răspunzător: Mihail Dan Str. Lucaci, 41

studio grafic „Steaua Artei“ b-dul Maria, 2

Babeş-Bolyai Central University Library